

dr hab. Ryszard Bartnik, prof. uczelni
Instytut Zarządzania Lotnictwem Cywilnym
Wydział Zarządzania i Dowodzenia
Akademia Sztuki Wojennej

Warszawa, dnia 26 sierpnia 2022 r.

RECENZJA

osiągnięcia naukowego pt. „Symulatory i trenażery lotnicze w szkoleniu pilotów wojskowych w Polsce” i aktywności naukowej dr. Dariusza Bogusza w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie

Podstawa prawna recenzji

Podstawę prawną sporządzenia recenzji osiągnięcia naukowego i aktywności naukowej dr. Dariusza Bogusza stanowił art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 poz. 574 z późn. zm.), § 10 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Federacji Akademii Wojskowych (Uchwała nr 19/2021 Zgromadzenia Federacji Akademii Wojskowych z dnia 29 grudnia 2021 r.), pismo Kierownika Działu Nauki i Rozwoju Akademii Marynarki Wojennej z dnia 28 lipca 2022 r. w sprawie sporządzenia recenzji oraz umowa o dzieło dla recenzenta w postępowaniu awansowym nr 6/H/2022 z dnia 24 sierpnia 2022 r.

1. Sylwetka kandydata do stopnia doktora habilitowanego

Habilitant jest absolwentem studiów pierwszego stopnia Wyższej Szkoły Umiejętności Pedagogicznych i Zarządzania w Rykach, którą ukończył w 2001 roku oraz studiów drugiego stopnia, które ukończył w Akademii Obrony Narodowej w 2006 roku.

Habilitant jest doktorem w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. Stopień doktora uzyskał w Wydziale Zarządzania i Dowodzenia Akademii Sztuki Wojennej w 2017 roku. Podstawą nadania stopnia była obrona rozprawy doktorskiej pt. „Szkolenie selekcyjne kandydatów na pilotów wojskowych w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”. Promotorem rozprawy doktorskiej był dr hab. Jacek Nowak, zaś recenzentami byli: prof. dr hab. Andrzej Glen i dr hab. Krzysztof Załęski.

Kariera zawodowa Habilitanta związana jest przede wszystkim z pełnieniem obowiązków nauczyciela akademickiego w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych, a później w Lotniczej Akademii Wojskowej. Doświadczenie dydaktyczno-naukowe Habilitant zdobywał jako asystent w Katedrze Logistyki (2011-2015), wykładowca i starszy wykładowca w Katedrze Taktyki i Uzbrojenia (2018-2020) oraz starszy wykładowca w Katedrze Bezpieczeństwa Transportu Lotniczego (od 2020 i nadal). Równolegle, w latach 2018-2020, pracował w charakterze wykładowcy w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie. W latach 2015-2018 zajmował stanowisko Szefa Sekcji Szkolenia w Pionie Ogólnym w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych.

Obecnie Habilitant pełni szereg dodatkowych funkcji, m.in. jest: prodziekanem Wydziału Bezpieczeństwa Lotniczego Lotniczej Akademii Wojskowej, zastępcą redaktora naczelnego czasopisma naukowego „Aviation&Security Issues”, redaktorem czasopisma naukowego „Yearbook of International Security” oraz przewodniczącym Komisji Sił Powietrznych, Kosmicznych i Astropolityki Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego.

Wykształcenie i doświadczenie oraz charakter wykonywanej pracy zawodowej wskazują, że Habilitant posiada kompetencje pozwalające na podejmowanie zadań naukowych w ramach dyscypliny nauki o bezpieczeństwie, w której zakresie poznawczym znajduje się problematyka szkolenia pilotów wojskowych.

Z przedstawionej dla potrzeb postępowania habilitacyjnego dokumentacji wynika, że w przypadku dr. Dariusza Bogusza przedmiotowe postępowanie prowadzone jest po raz pierwszy.

2. Ocena osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie

Habilitant, jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie, zgłosił monografię pt. „Symulatory i trenażery lotnicze w szkoleniu pilotów wojskowych w Polsce”. Recenzentami wydawniczymi monografii byli: prof. dr hab. Bogdan Grenda i dr hab. Jan Rajchel. Monografia została wydana w 2022 roku przez Wydawnictwo Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie pod numerem ISBN: 978-83-66514-36-2. Powyższe wydawnictwo jest ujęte w załączniku do komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2021 roku w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe. Tym samym spełniony został ustawowy wymóg wydania recenzowanej monografii przez wydawnictwo, które w roku jej opublikowania było ujęte w wykazie wydawnictw.

Recenzowana monografia liczy 350 stron i składa się z wykazu skrótów, wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii, spisu rysunków, fotografii i tabel oraz załączników. Uważam, że przyjęty układ treści zamieszczonych w monografii jest czytelny, spójny i zaprezentowany z zachowaniem ciągu wynikowego. Poszczególne rozdziały zawierają bowiem wyniki badań będące kontynuacją rozważań umieszczonych w poprzedzających rozdziałach. Jak najbardziej zasadnie przedstawiono historię szkolenia symulatorowego, definicję i klasyfikację symulatorów lotniczych, opisano współcześnie wykorzystywane symulatory lotnicze oraz możliwe kierunki doskonalenia symulatorowego szkolenia pilotów wojskowych. Każdy z sześciu rozdziałów kończy się wyodrębnionymi wnioskami. Zabieg ten, z jednej strony, sprzyja systematyzowaniu wyników badań, z drugiej zaś – świadczy o konsekwencjach badawczych poprzez zastosowanie wnioskowania. Syntetyczna prezentacja efektów przeprowadzonych badań została zamieszczona w zakończeniu monografii. Część merytoryczną recenzowanego opracowania dopełnia wykaz trafnie dobranych aktów i dokumentów prawnych, artykułów i monografii naukowych oraz źródeł internetowych.

Twierdzę, że znaczna część treści zaprezentowanych w recenzowanej monografii jest pochodną zapisów programów szkolenia lotniczego i instrukcji użytkowania specjalistycznych urządzeń (Bibliografia, s. 311). Takie podejście jest słuszne w przypadku opracowania popularno-naukowego (np. podręcznika akademickiego), ale nie w pełni zasadne w publikacji

książkowej, która ma przedstawiać zagadnienia naukowe w sposób oryginalny i twórczy. Popularno-naukowy charakter monografii został potwierdzony również zapisem: „Publikacja jest skierowana do wszystkich zainteresowanych lotnictwem wojskowym (...). Może być także źródłem wiedzy dla młodzieży pragnącej podjąć naukę w «Szkole Orłąt» oraz podchorążych akademii wojskowych (...)” (s. 16). Niestety – w moim przekonaniu – część dzieła o walorach popularno-naukowych obniża wartość recenzowanej monografii, która w całości powinna spełniać wymóg opracowania naukowego.

Nadto uważam, że tytuł monografii – „Symulatory i тренаżery lotnicze w szkoleniu pilotów wojskowych w Polsce” – daje podstawę domniemywać, że poza prezentacją zagadnień dotyczących symulatorów lotniczych znajdują się także rozważania odnoszące się do тренаżerów lotniczych chociażby w zakresie podobnym, jak to uczyniono w przypadku symulatorów lotniczych. W rzeczywistości poza umieszczeniem – „tronażery” – w tytule monografii, trzech rozdziałów i jednego podrozdziału znaleźć można kilka nieprecyzyjnych zapisów np. „Nowoczesny jak na tamte czasy тренаżer lotniczy składał się z dwóch podstawowych elementów: kabiny oraz stanowiska instruktora, który stanowił zdublowaną kabinę symulatora” (s. 26) lub „najprostszymi z uczelnianych тренаżerów jest siedem symulatorów Elite PI-135 BITD” (s. 104). Takie potraktowanie „tronażerów” pozostawia czytelnika monografii w sferze domysłów lub dalszych czynności poszukiwawczych. Chyba, że pojęcie „tronażer” zostało potraktowane jako synonim „symulatora”, tak jak to odnotowano np. na s. 44: „Sam тренаżer został rozmontowany, jak i prawie wszystkie samoloty MiG-23, po roku 2001. Symulator zajmował trzy pomieszczenia (...)” lub na s. 114: „Moduł samolotu PZL-130 «Orlik»” (fot. 3.11) to тренаżer” wyposażony (...) i na s. 115: „Fot. 3.11. Symulator «Selekcjoner» z modułem do samolotu PZL-130 «Orlik»”. Jeśli tak, to tytułowy „tronażer”, umieszczony również w problemie badawczym można uznać za zbędny. W mojej ocenie brak szerszych rozważań dotyczących тренаżerów znacznie obniża wartość recenzowanej monografii.

We wstępie recenzowanej monografii zamieszczono uzasadnienie podjętych badań, zwracając uwagę na związek procesu szkolenia pilotów wojskowych z jego efektywnością oraz – choć jednozdaniowo – z bezpieczeństwem narodowym, dokonano – aczkolwiek w sposób wybiórczy i powierzchowny – przeglądu opracowań, w których autorzy odnoszą się do problematyki szkolenia symulatorowego, a także zaprezentowano przyjęte założenia na poczet procesu eksploracji.

Należy zgodzić się z Habilitantem, że przyjęty cel badań, mianowicie: „(...) wskazanie symulatorów lotniczych w szkoleniu lotniczym podchorążych LAW, pilotów wojskowych w jednostkach taktycznych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz identyfikacja rozwiązań, możliwości i prawidłowości decydujących o rosnącej roli wykorzystania symulatorów lotniczych w szkoleniu podchorążych LAW i pilotów wojskowych w jednostkach taktycznych SZ RP oraz propozycja zmian w zakresie integracji rozproszonych systemów szkoleniowych w sieciocentryczne i wielowymiarowe środowisko i nieskończoną przestrzeń do prowadzenia szkolenia lotniczego” został w pełni osiągnięty, czego potwierdzeniem są treści zamieszczone w poszczególnych rozdziałach monografii. Zagadnienia omówione w rozdziałach od drugiego do piątego zawierają bowiem kompletny opis współczesnych symulatorów stosowanych w szkoleniu pilotów wojskowych w Polsce, w tym symulatorów Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej, Lotniczej Akademii Wojskowej, 4. Skrzydła

Lotnictwa Szkolnego i jednostek taktycznych Sił Zbrojnych RP oraz ich roli w szkoleniu pilotów wojskowych. Ten sposób prezentacji wyników badań pozwolił również na ich „deskrypcję i systematyzację (...)” (s. 15), o co zabiegała Habilitant. Dopelnieniem przyjętego celu badań są zagadnienia umieszczone w rozdziale szóstym. Jak najbardziej słusznie scharakteryzowano uwarunkowania natury technicznej, organizacyjnej i ekonomicznej stanowiące fundament propozycji zmian w zakresie symulatorowego szkolenia pilotów wojskowych. Stwierdzam, że zaprezentowana koncepcja jest w zasadzie poprawna zarówno pod względem metodycznym i jak merytorycznym. W niektórych obszarach wymaga dookreślenia, np. odnośnie sposobu systemowego „spięcia” sieci symulatorów wykorzystywanych w szkoleniu wojskowym w Polsce z sieciami symulatorów ośrodków szkolenia i jednostek wojskowych państw NATO (s. 292). Rozdział szósty jest najbardziej twórczą i wartościową częścią recenzowanej monografii, która wzbogaca wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie. Zapisy rozdziału szóstego mogą także stanowić podstawą wyjściową do prowadzenia szerszych badań dotyczących funkcjonowania Centrum Symulacji i Szkolenia Lotniczego w Polsce.

W zakończeniu recenzowanej monografii skonstatowano, że oprócz osiągnięcia celu badań udało się także rozwiązać problem badawczy – co potwierdzam. W sposób sumaryczny wskazano dziewięć głównych obszarów, w których możliwe jest wprowadzenie rozwiązań usprawniających system szkolenia pilotów wojskowych przy zastosowaniu symulatorów z jednoczesnym zminimalizowaniem nakładów finansowych. Jak najbardziej zgadzam się, z umieszczonymi konkluzjami.

Za wartość dodaną w recenzowanej monografii uznaję zamieszczone rozważania odnoszące się do wykorzystania wirtualnej rzeczywistości w szkoleniu pilotów i załóg lotnictwa cywilnego (s. 36-39) oraz przedstawione poglądy, na kluczowe kwestie związane z symulatorowym szkoleniem pilotów wojskowych, celowo dobranych ekspertów (załącznik nr 1), do których w sposób bezpośredni odwołano się w monografii. Sądzę, że wyjątkowo cenne dla prowadzonych badań byłoby także opinie ekspertów instytucji zagranicznych.

*

Przedstawione przez Habilitanta osiągnięcie naukowe wynikające z wymogów ustawowych, obejmuje monografię pt. „Symulatory i trenażery lotnicze w szkoleniu pilotów wojskowych w Polsce”. W osiągnięciu naukowym Habilitant zebrał i uporządkował materiał badawczy, zestawiał wnioski oraz zgłosił propozycje doskonalenia i poprawy efektywności szkolenia pilotów wojskowych z zastosowaniem symulatorów.

Stwierdzam, że jest recenzowana monografia jest opracowaniem oryginalnym, którego tematyka jest aktualna i ważna, aczkolwiek nie nowa. Monografia ma charakter studyjny i edukacyjny. W niektórych obszarach pozostawia jednak poznawczy niedosyt. Pomimo pewnych niedoskonałości uznaję recenzowaną monografię za osiągnięcie naukowe, które zwiększa wiedzę związaną ze szkoleniem pilotów wojskowych w Polsce i zjawiskami towarzyszącymi, czym przyczynia się do rozwoju dyscypliny nauki o bezpieczeństwie.

3. Ocena aktywności naukowej

a) autorstwo i współautorstwo publikacji naukowych

Habilitant w dorobku naukowym, oprócz recenzowanego dzieła posiada także pięć samodzielnie opracowanych monografii oraz jedną, której jest współautorem. Należy zwrócić uwagę, że trzy z tych monografii zostały wydane w 2021 roku, a dwie znajdują się w procesie wydawniczym. Habilitant jest także autorem 11 i współautorem trzech rozdziałów opublikowanych w wieloautorskich monografiach. Trzy z samodzielnie opracowanych rozdziałów monografii zostały wydane przed uzyskaniem przez Habilitanta stopnia naukowego doktora. Zgłoszony przez Habilitanta wkład w powstanie opracowań wieloautorskich wynosi 50%. Treści dziewięciu rozdziałów monografii dotyczą szkolenia lotniczego, a treści pięciu bezpośrednio są powiązane z recenzowaną monografią. Ponadto, Habilitant samodzielnie dokonał redakcji naukowej jednej monografii oraz współuczestniczył w zredagowaniu dwóch monografii, przy zaangażowaniu wynoszącym od 30 do 40%. Zarówno monografia pod redakcją i jak monografie pod współredakcją znajdują się w procesie wydawniczym.

Habilitant wykazał w swoim dorobku również 33 artykuły, z czego dwie trzecie artykułów zostało opublikowanych po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Każdy z artykułów ma objętość około 0,5 arkusza wydawniczego. Jedna trzecia artykułów została napisana w języku angielskim. Dziewięć artykułów oczekuje na opublikowanie. Należy podkreślić, że Habilitant jest samodzielnym autorem 20 artykułów. W przypadku artykułów współautorskich Habilitant zaangażowanie w ich powstanie oszacował na poziomie 50%.

W mojej ocenie dorobek Habilitanta odnośnie artykułów zamieszczonych w czasopismach naukowych stanowi tylko pięć artykułów, które zostały upowszechnione w jednym czasopiśmie tj. „Safety&Defense. Scientific and Technical Journal” oraz trzy artykuły umieszczone w materiałach z międzynarodowej konferencji naukowej opublikowanych przez wydawnictwo z Litwy. Zdecydowana większość pozostałych artykułów została wydrukowana w „Przeglądzie Sił Zbrojnych”, który nie jest czasopismem naukowym lecz specjalistycznym.

b) uczestnictwo w projektach naukowych

Habilitant był zaangażowany w dwóch projektach badawczych, w których pełnił funkcję specjalisty i kierownika. Obecnie jest kierownikiem i opiekunem naukowym w czterech projektach Ministerstwa Edukacji i Nauki przewidzianych na lata 2021-2023. Trzeba zauważyć, że problematyka rozważana w dwóch z tych projektów, mianowicie: „Symulatory i trenażery lotnicze w szkoleniu pilotów wojskowych w Polsce” oraz „Selekcja i szkolenie lotnicze pilotów wojskowych w Australii” wypisuje się w obszar eksploracji recenzowanej monografii. Uważam, że udział w wymienionych projektach zaświadcza o posiadanych przez Habilitanta kompetencji naukowych i umiejętności w kierowaniu zespołami badawczymi.

Z przedstawionej dla potrzeb postępowania habilitacyjnego dokumentacji nie wynika, aby Habilitant składał wnioski na konkursy ogłoszone przez Narodowe Centrum Nauki, oraz aby ubiegał się o grant fundacji krajowych lub zagranicznych.

c) staże w uczelniach i instytucjach naukowych

Habilitant odbył trzy kilkudniowe staże. Jeden w ramach programu Erasmus+ w Wydziale Nauk Wojskowych i Szkolenia Oficerów w Narodowym Uniwersytecie Służby Publicznej

w Budapeszcie oraz dwa w Wydziale Nauk Społecznych Akademii Kaliskiej w Kaliszu. W czasie stażu Habilitant wymieniał się wiedzą i doświadczeniem z zakresu selekcji lotniczej i szkolenia lotniczego pilotów wojskowych z wykładowcami i studentami tychże uczelni.

Stoję na stanowisku, że aby w pełni wykorzystać formę wspomaganie rozwoju naukowego, jaką jest staż (naukowy) należy udać się do innej uczelni lub instytucji naukowej na okres od jednego do sześciu miesięcy, co w tym przypadku nie miało miejsca.

d) uczestnictwo w konferencjach naukowych

Habilitant pokazał aktywne uczestnictwo w 20 konferencjach, z czego dziewięć było konferencjami naukowymi, w tym jedna o zasięgu międzynarodowym. Pozostałe przedsięwzięcia były seminariami (partnerskimi), konferencjami szkoleniowo-metodycznymi i forum szkół.

Co wartościowe, treści wszystkich referatów wygłaszanych przez Habilitanta w czasie konferencji naukowych mieściły się w obszarze poznawczym nauk o bezpieczeństwie, a w przypadku sześciu referatów były ściśle powiązane z badaniami prowadzonymi w ramach recenzowanej monografii.

e) uczestnictwo w komitetach naukowych i organizacyjnych konferencji naukowych

Habilitant uczestniczył w dziewięciu komitetach naukowych i jednej radzie naukowo-programowej oraz ośmiu komitetach organizacyjnych konferencji naukowych. Sądzę, że udział w takiej liczbie komitetów z jednej strony świadczy o kompetencjach naukowo-organizacyjnych i uznaniu Habilitanta przez środowisko naukowe, z drugiej zaś pozwoliło Habilitantowi na uzyskanie doświadczenia w działalności naukowej.

f) dane naukometryczne

W dokumentacji dla potrzeb postępowania habilitacyjnego Habilitant wskazał na 10 cytowań wg Google Scholar, Indeks Hirscha na poziomie dwa oraz 942 punkty Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w odniesieniu do swoich publikacji.

*

Przedstawiona w dokumentacji dla potrzeb postępowania habilitacyjnego aktywność naukowa potwierdza, że Habilitant jest twórczym i zaangażowanym naukowcem, zdecydowanie dążącym do uzyskanie stopnia doktora habilitowanego. O wyjątkowej determinacji Habilitanta świadczy chociażby liczba monografii i artykułów opublikowanych w ostatnim roku oraz oczekujących na wydanie. Niestety, „pospiech” nie zawsze gwarantuje wysoką jakość prezentowanych wyników badań.

W mojej opinii niewielka liczba artykułów opublikowanych w zagranicznych czasopismach naukowych oraz nieliczne wystąpienia z wynikami badań na forum międzynarodowym nadają dotychczasowej aktywności naukowej Habilitanta, w zasadzie, wymiar krajowy.

Biorąc pod uwagę całokształt zadeklarowanej przez Habilitanta aktywności naukowej, w tym szczególnie liczbę opracowań i ich wartość naukową uznaję, że jest ona znacząca i wpisująca się w dyscyplinę nauki o bezpieczeństwie.

4. Ocena osiągnięć w zakresie działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzującej naukę

a) działalność dydaktyczna

Habilitant prowadził działalność dydaktyczną odpowiednio do zajmowanych stanowisk – asystenta, wykładowcy i starszego wykładowcy – w dwóch uczelniach. Każde z tych stanowisk cechuje się odpowiednim zakresem wiedzy i umiejętności związanych z organizowaniem i prowadzeniem przedsięwzięć dydaktycznych. Kompetencje dydaktyczne Habilitanta uznaje za właściwe i niepodważalne.

Dostrzegam dbałość Habilitanta o doskonalenie własnego warsztatu dydaktycznego poprzez udział w szeregu szkoleń i praktyk specjalistycznych oraz ćwiczeń dowódczo-sztabowych. Jednocześnie zauważam skromne doświadczenie w sprawowaniu opieki w pracach dyplomowych studentów (promotorstwo w jednej pracy inżynierskiej).

b) działalność organizacyjna

Habilitant był aktywny w pracach zespołów przygotowujących wnioski o uruchomienie kolejnych kierunków studiów w Lotniczej Akademii Wojskowej. Ponadto, odpowiadał za organizacją i prowadzenie zajęć ze studentami uczelni zagranicznych, a także zabezpieczenie wizyt krajowych i zagranicznych delegacji w Lotniczej Akademii Wojskowej.

c) działalność popularyzująca naukę

Autorstwo i współautorstwo 15 artykułów wydrukowanych w „Przeglądzie Sił Zbrojnych” oraz wystąpienia w czasie niemiecko-polskich seminariów partnerskich dla oficerów – w moim przekonaniu – jest dowodem ponadprzeciętnej aktywności Habilitanta w działalności popularyzującej naukę.

5. Ocena współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Habilitant koordynował współpracę Lotniczej Akademii Wojskowej z Przedsiębiorstwem Państwowym „Porty Lotnicze” oraz Lotniskiem Chopina w Warszawie w ramach Programu Edukacji Lotniczej i Lotniskowej. Doradzał także, jako ekspert techniczny ETC-PZL Aerospace Industries przy opracowaniu symulatora sytuacji kryzysowych.

Zaangażowanie we współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym wskazuje na ugruntowaną pozycję, jaką Habilitant zajmuje w środowisku naukowym i zawodowym.

6. Ocena innych osiągnięć wnoszonych do dyscypliny naukowej nauki o bezpieczeństwie

Na korzystną ocenę działalności naukowej Habilitanta wpływ ma także członkostwo w krajowych towarzystwach naukowych i radach naukowych czasopism oraz udział w grupie implementacyjnej programu EMILYO. Ponadto, promotorstwo pomocnicze w dwóch przewodach doktorskich oraz recenzowanie opracowań naukowych. Niewątpliwie powyższa aktywność pozwoliła Habilitantowi na doskonalenie warsztatu naukowego.

7. Konkluzja

Prowadząc przez ostatnie kilka lat badania naukowe dr Dariusz Bogusz zaangażował się w poszukiwanie informacji, porządkowanie i tworzenie nowej wiedzy naukowej powiązanej z funkcjonowaniem systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej. Zarówno osiągnięcia naukowe w postaci monografii pt. „Symulatory i trenażery lotnicze w szkoleniu pilotów wojskowych w Polsce” jak i pozostałą aktywność naukową – niezależnie od wskazanych przeze mnie niedostatków – oceniam pozytywnie. Stwierdzam zatem, że osiągnięcia naukowe autorstwa dr. Dariusza Bogusza stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie, czym zostały spełnione wymagania stawiane osobom kandydującym do stopnia doktora habilitowanego określone w art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 poz. 574 z późn. zm.).

Biorąc pod uwagę powyższą ocenę, wnoszę o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr. Dariuszowi Boguszowi w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

Bartuik